

At være fattig i 1800-tallet

Af Hans Møller. 1992. Rev. 2003.

Enkens ko

En af de opgaver, som det nyvalgte sogneråd i 1842 skulle tage sig af, var Fattigvæsenet.

Der var dengang ikke faste takster for fattigforsørgelse, hvorfor alle udbetalinger fra Fattigvæsenets kasse blev drøftet og bestemt på sognerådets møder – og derfor kan vi i dag følge de enkelte sager i gamle sognerådsprotokoller.

Som nu for eksempel konen fra Langballe, der var blevet enke i 1844, da hendes mand, en teglbrænder, var død fra hustru og 5 børn – hvoraf 4 var ukonfirmerede. Hendes forhold var på sognerådets dagsorden hele 27 gange i de følgende 18 år – og man kan nøje følge, hvordan sognerådet behandlede hendes sag.

Huset i Langballe, som familien havde beboet siden 1840, da manden fik arbejdet som teglbrænder, havde mølleren på Rokballe Mølle en stor prioritet i, og det ville blive for dyrt for sognerådet at lade enken og børnene blive boende der.

Så havde man Fattighuset på kirkebakken i Mårslet, men her var der i øjeblikket ikke en ledig stue, og hvad skulle man så gøre med enkens ko, som havde græsning i Hørret skov, hvis familien nu skulle flyttes til Mårslet. Nej, så hellere se at få dem indlejet et sted i Langballe.

Det lykkedes at skaffe plads hos en smedeenke i Langballe.

Smedeenken forlangte af sognerådet 4 rigsdaler i halvårlig husleje – samt at gødningen fra enkens ko blev overladt hende.

Efter at sognerådet havde foretaget en registrering af alle enkens ejendele – til sikkerhed for Fattigvæsenets krav – flyttede hun og hendes børn til smedeenkens hus. Sognerådet holdt derefter auktion over familiens tidligere hus i Langballe, og det blev solgt til nedbrydning for mindre end det, der skyldtes på det.

Da huset i Langballe var væk, var enkens ko nu hjemløs.

To fra sognerådet skulle derfor besørge et skur til koen opført ved smedeenkens hus.